

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor CIORBEA

ROMANIA

RAPORT

privind vizita efectuată la

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă

din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Călărași,

la data de 17 octombrie 2018

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Călărași, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, *România a ratificat Protocolul opțional* (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, fiind desemnat să îndeplinească atribuțiile de *Mecanism Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție* (denumit în continuare MNP).

Scopul MNP, în sensul prevederilor art. 19 raportat la art. 4 din OPCAT, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *este acela de a examina/monitoriza în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante*, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

Prin urmare, în aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor OPCAT și Legii nr. 35/1997, republicată, antecitate, **la data de 17 octombrie 2018, MNP a efectuat, o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Călărași** (abreviat CRAP Călărași, IPJ Călărași)

Echipa de vizitare a avut următoarea componență: reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, consilieri în cadrul MNP, respectiv – jurist,
– medic, precum și un reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului” (GRADO) –

Vizita a avut ca obiectiv principal prevenirea torturii și supunerea la tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, monitorizarea tratamentului aplicat persoanelor custodiatare, iar în subsidiar, verificarea respectării de către CRAP Călărași a drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate referitoare la informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic.

1¹. Cooperarea conducerii CRAP nr. 1 cu echipa de vizitare

La sosirea în CRAP Călărași reprezentanții MNP au purtat discuții prealabile privind obiectivele vizitei, precum și aspecte ce țin de organizarea, condițiile și atribuțiile centrului cu reprezentanți din conducerea unității de poliție, respectiv inspector Șef IPJ Călărași, . - comisar șef de poliție, adjunct împuternicit, - comisar șef de poliție, șef CRAP Călărași, - comisar de poliție și șeful Centrului Medical Județean Călărași, dr. - inspector de poliție (medic specialist medicina de familie), care au dovedit disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei de vizită, au permis accesul neîngrădit la documentele (registre interne de evidență etc.) și spațiile centrului (camere de cazare, sectorul de vizită, birouri personal etc.).

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întreprinderile avute cu persoanele custodiate de CRAP Călărași

a) Informații generale despre CRAP Călărași

CRAP Călărași este structura de specialitate care asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate și respectarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, în condițiile prevăzute de lege, organizată potrivit prevederilor art. 107 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Regulamentului de aplicare a Legii 254/2013 și a O.M.A.I. nr. 14/18.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea locurilor de reținere și arestare preventivă, precum și pentru măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Centrul era organizat în zona administrativă și sectorul de deținere, despre care se va face vorbire la secțiunea condiții de cazare.

Zona administrativa era compusă din: birouri de lucru pentru personal (șef CRAP, șef de schimb, polițiști etc.), judecătorul de supraveghere a privării de libertate, bucătărie pentru personal, spațiu destinat efectuării percheziției (cabină cu perdea), cameră destinată acordării dreptului la vizită/pachet, cameră pentru convorbiri telefonice – unde erau afișate instrucțiuni pentru folosirea telefonului și o listă cu datele

de contact ale unor instituții publice și organizații neguvernamentale, care puteau oferi sprijin persoanelor arestate, bibliotecă (*ce părea a fi folosită și ca vestiar pentru personal*, având instalate câteva cuiere cu haine și dulapuri tip vestiar), depozit, vestiare pentru personal și un **dulap cu medicamente** compartimentat pe boxe (tip căsuță poștală) pentru fiecare cameră de deținere cu schemele de tratament – acolo unde era cazul și un **sertar pentru medicamente uzuale care era gol**.

b) Capacitatea de încarcerare și numărul persoanelor custodiate la data vizitei

La data efectuării vizitei, CRAP Călărași avea prevăzut un număr de 13 camere de cazare, din care 8 camere cu câte două paturi suprapuse și 5 camere cu câte patru paturi suprapuse două câte două.

La momentul vizitei, **CRAP Călărași avea o capacitate de încarcerare de 36 locuri**. Totodată, din examinarea documentelor puse la dispoziția membrilor MNP și din discuția purtată cu reprezentanții conducerii centrului a reieșit că **erau custodiate un număr de 22 persoane private de libertate**, din care: 2 persoane cu ordonanță de reținere, 20 cu mandate de arestare preventivă, 17 majori și 5 minori, repartizați în 9 camere de deținere, 4 camere fiind libere. Persoanele custodiate erau distribuite pe camere conform principiului separației (minori separați de majori, fumătorii separat de nefumători, cei cu fapte ce au un grad de pericol social grav față de cei care prezintă un pericol social minor).

Astfel, la data vizitei, **CRAP Călărași nu se confrunta cu fenomenul supraaglomerării**, conducerea unității afirmând în legătură cu acest aspect că din anul 2014, aproximativ, nu au mai avut astfel de probleme, unitatea fiind printre primele trei unități din țară la ”fluctuația persoanelor private de libertate”.

Însă, se cuvine a sublinia că, oricând puteau fi aduse/primate persoane spre a fi custodiate, fapt ce putea conduce la supraaglomerare, ținând cont de capacitatea de încarcerare a centrului (36 persoane) și suprafața totală a camerelor de deținere (119,96 m² – potrivit documentelor puse la dispoziție de conducerea CRAP), raportul dintre cele două, respectiv 3,32 m², reprezentând spațiul ce ar reveni fiecărei persoane private de libertate. Or, dispozițiile art. 12 alin. 3 din O.M.A.I. nr. 14/18.03.2018 dispun că ”se alocă 4 metri pătrați (mp) pentru fiecare persoană privată de libertate”.

c) Referitor la respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate privind informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic

Din examinarea aleatorie a dosarelor individuale ale persoanelor custodiate de centru, coroborată cu discuțiile purtate cu șeful centrului, personalul angajat și persoanele private de libertate, membrii echipei de vizitare au reținut că: la primirea în centru, imediat după introducerea persoanei private de libertate în centru, șeful de schimb aducea la cunoștința acesteia, *sub semnătură*, posibilitatea de a informa personal sau de a solicita administrației centrului să informeze un membru al familiei sau o altă persoană desemnată de către aceasta, despre locul unde este deținută, drepturile, obligațiile și interdicțiile, recompensele care pot fi acordate, abaterile și sancțiunile disciplinare care se pot aplica, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor. Astfel, **la dosarele individuale analizate existau procese verbale semnate de persoanele custodiate – procesul verbal fiind dovada confirmării comunicării locului de deținere și aducerii la cunoștință a drepturilor, obligațiilor, interdicțiilor, sancțiunilor etc. persoanelor custodiate.**

Pe parcursul desfășurării vizitei, membrii MNP au observat că **la avizier erau afișate drepturile persoanelor private de libertate în mai multe limbi străine** (germană, engleză, franceză), **câteva acte normative** (spre ex.: Legea nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public, Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, extras din Codul Penal, Legea nr. 35 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, inclusiv informații despre MNP), **date de contact ale unor autorități publice și organizații neguvernamentale** (care ar fi putut fi necesare persoanelor custodiate în situația în care acestea, în baza dreptului de petiționare, ar fi dorit să adreseze cereri, reclamații și sesizări pentru apărarea drepturilor lor).

De asemenea, s-a reținut că în fiecare cameră de deținere, pe partea interioară a ușii, **erau afișate informații cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate, interdicții, măsuri disciplinare, recompense și programul zilnic, însă acestea nu erau actualizate, fiind conforme cu dispozițiile Legii abrogate, respectiv nr. 275/2006** privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Se cuvine a sublinia că în mare parte aceste informații se regăseau și în actuala reglementare privind executarea pedepselor, respectiv Legea nr. 254/2013, însă, unele drepturi care nu erau prevăzute de Legea 275/ 2006 nu erau pe lista afișată. Spre exemplu: **exercitarea dreptului la asistența juridică, dreptul la comunicări on-line, dreptul la vizită intimă, dreptul de a vota ș.a.** – drepturi prevăzute de Legea nr. 254/2013.

Cu toate acestea, echipa de vizitare a concluzionat că în cadrul CRAP Călărași erau respectate drepturile fundamentale ale persoanei private de libertate privind informarea unui terț cu privire la reținere/arestartare sa, accesul la un avocat și accesul la un medic, **toate** persoanele custodiate de unitatea în cauză confirmând acest aspect în timpul discuțiilor purtate cu acestea. În acest fel, erau respectate și dispozițiile naționale, cât și cele internaționale, cum ar fi cele prevăzute de Regula 40 din Normele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), Cap. Custodia poliției – referitoare la dreptul de acces la un avocat și la un medic, precum și dreptul pentru persoanele implicate de a putea informa un apropiat sau un terț despre deținerea lor.

d) Condiții de cazare

Spațiul destinat centrului era situat la subsolul clădirii IPJ Călărași și avea un aspect îngrijit, fiind renovat în anul 2016 (camere zugrăvite, toalete înlocuite etc.), potrivit afirmațiilor reprezentanților conducerii unității de poliție, care au subliniat, în acest context și, că, *a fost identificată o suprafață disponibilă de 10.000 m², unde s-ar putea construi un centru de reținere și arest preventiv suprateran, însă nu erau fonduri pentru o astfel de construcție.*

Camerele de deținere erau dotate cu aer condiționat și mobilier corespunzător, respectiv paturi metalice suprapuse pe două nivele (câte 1 sau 2 paturi suprapuse), prevăzute cu spațiu de depozitare pentru efecte personale, saltele noi și cazarmament curat, dulapuri individuale pentru fiecare persoană privată de libertate, masă și scaune, În cele mai multe camere existau televizoare, achiziționate de persoanele custodiate, mai puțin în Camera 1.

Camerele nu erau prevăzute cu grup sanitar propriu, fiind încălcate în acest fel dispozițiile art. 12 alin. (2) din Regulamentul aprobat prin O.M.A.I. nr. 14/2018, care stipulează:

”Camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor private de libertate trebuie să dispună de iluminat natural, de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial și să fie dotate cu utilități igienico-sanitare și instalații de încălzire”.

Grupul sanitar comun era amenajat și igienizat în mod corespunzător, fiind dotat cu 3 wc turcești, 3 cabine de duș cu ușă și un spălător comun cu 4 robineti, la care se atașa o oglindă atunci când persoanele private de libertate se bărbierau, conform declarațiilor reprezentanților centrului.

În toate camerele de deținere era montat un buton de panică, funcțional în toate camerele vizitate.

Apa rece era furnizată în mod permanent de la rețeaua centralizată, iar apa caldă și agentul termic pentru sezonul rece erau asigurate prin centrala termică proprie din dotarea clădirii Inspectoratului de Poliție Județean Călărași, în incinta căreia funcționa și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă. În plus, dacă solicita, persoanele custodiate primeau pături suplimentare (de învelit).

De asemenea, s-a reținut o stare de igienă bună a camerelor de deținere acestea fiind curate, neprezentând urme de umezeală, deși erau situate la subsolul clădirii. Persoanele custodiate au afirmat că nu au probleme cu insecte (gândaci) și răzătoare, aspect observat și de membrii MNP în timpul vizitării camerelor de deținere. În plus, examinarea procedurii de dezinfecție și deratizare a relevat că aceasta era efectuată periodic, conform documentelor prezentate echipei de vizită de conducerea centrului.

Distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură.

În privința condițiilor de cazare au fost identificate următoarele **deficiențe**:

- **lumina naturală deficitară în toate camerele de detenție**, din cauza faptului că acestea erau situate la subsol și, că, ferestrele erau protejate cu gradene din gratii metalice acoperite cu policarbonat transparent, ce împiedicau pătrunderea luminii naturale, camerele fiind întunecoase inclusiv în timpul zilei;

- **în camera în care erau cazați minorii (Camera 11), lumina de veghe nu era funcțională;**

- **persoanele private de libertate, inclusiv minorii, fumau în camere, iar personalul angajat fuma pe holurile centrului;**

• camerele dotate cu 1 sau 2 paturi suprapuse erau foarte înguste și întunecoase (camerele erau foarte înalte, însă aveau mai puțin de 2 m între pereții camerei, iar fereastra era de dimensiuni foarte reduse și situată la partea superioară a peretelui, mai aproape de tavan. Spre ex.: Camera 1, Camera 4);

• în Camera 1, de două zile, era cazată o singură persoană în vârstă de 18 ani, deși existau și alte persoane tinere private de libertate și ar fi putut fi cazată cu una dintre acestea, conform art. 111 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, care stipulează: *"Persoanele aflate în centrele de reținere și arestare preventivă sunt cazate, de regulă, în comun"*. Persoana în cauză se afla în custodia centrului de 6 zile.

Detenția în singurătate poate fi considerată o metodă de tortură, potrivit dispozițiilor Protocolului de la Istanbul (Manual de investigare efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante - Cap. IV- Considerații generale pentru interviuri - secțiunea G - Reanalizarea metodelor de tortură – pct. 145), care prevăd:

"Metodele de tortură care se vor lua în considerare includ, dar nu se limitează la: (m) condițiile de detenție, cum ar fi o celulă mică sau supraaglomerată, detenția în singurătate, condițiile neigienice, interzicerea accesului la toaletă, mâncare neregulată sau contaminată, expunerea la temperaturi extreme, lipsirea de intimitate sau dezbrăcarea forțată...".

Totodată, în legătură cu acest aspect și Normele CPT dispun în Regula 55 (pag. 31-32) că încarcerarea solitară trebuie să respecte principiile referitoare la proporționalitate, legalitate, evidență și responsabilitate, necesitate și nediscriminare, mai ales în cazul minorilor și al tinerilor (între 18 și 21 de ani). Or, persoana în cauză nu era sancționată disciplinar cu izolarea pentru a fi cazată individual!

e) Asistența medicală asigurată persoanelor custodiate de CRAP Călărași

I. Servicii medicale acordate persoanelor custodiate de CRAP Călărași

Consultațiile medicale se acordau în mod obligatoriu la introducerea în centru, conform prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar. Conform Registrului de introducere C.R.A.P. Călărași, în anul 2018 au fost acordate 208 consultații medicale la introducerea în arest. Din interviurile desfășurate cu persoanele custodiate s-a reținut faptul că au fost consultate de medic la introducerea în arest.

Din examinarea documentelor prezentate echipei de vizită a reieșit că vizita medicală cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice (fișa medicală, consimțământul informat, nota de constatare a mărcilor traumatiche etc.), conform prevederilor legale în vigoare. Au fost verificate toate fișele medicale ale persoanelor private de libertate și s-a constatat modul corect de întocmire și completare a acestora.

Consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea.

În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie văzută de către medic.

Cererile persoanelor private de libertate către compartimentul medical erau consemnate de personalul operativ în *Registrul de evidență al solicitărilor*. În anul 2018 au fost consemnate 129 de solicitări de asistență medicală ale persoanelor arestate preventive, acestea fiind rezolvate de personalul medical.

Din verificarea documentelor medicale prezentate echipei de vizită a rezultat că toate consultațiile medicale erau înregistrate atât în *Registrul de consultații*, cât și în *Fișa medicală* a persoanei private de libertate. În Registrul de consultații erau înregistrate 143 de consultații acordate persoanelor custodiate, motivele fiind reprezentate de afecțiuni acute (infecții respiratorii, nevralgii dentare, afecțiuni digestive, afecțiuni dermatologice etc.).

La data vizitei în centru nu erau custodiate persoane diagnosticate cu boli cronice

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la Spitalul Județean de Urgență Călărași. În anul 2018 au fost consemnate 4 cazuri de prezentare a persoanelor private de libertate la consultații medicale de specialitate (spre ex.: psihiatrie, gastroenterologie, neurologie);

Internările în spital ale persoanelor custodiate de centru se efectuau prioritar în penitenciare - spital din municipiul București. Conform documentelor prezentate, în anul 2018 două persoane arestate preventiv au fost internate la Penitenciarul-Spital București-Jilava pentru investigații și tratament de specialitate.

2. Asigurarea tratamentului în cazul unor afecțiuni ale persoanelor private de libertate custodiate de CRAP Călărași

Persoanele private de libertate aflate în custodia centrului, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unei prescripții eliberate de medicul care asigurau asistența medicală sau de alți medici specialiști.

La cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru.

La data vizitei, o singură persoană privată de libertate primea tratament medicamentos recomandat de medic pentru o afecțiune dentară.

Medicamentele recomandate de către medici persoanelor private de libertate erau achiziționate de la farmaciile din municipiul Călărași de către personalul medical, angajat al centrului.

Conform documentelor prezentate, medicamentele recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate numai de către personalul medical, fiind astfel respectate prevederile Procedurii privind activitatea medicală în Centrele de Reținere și Arestare Preventivă PS-01-DM nr. 4273029/25.04.2016 Direcției Medicale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI).

Medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate erau păstrate în recipiente individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical din cadrul centrului.

Totodată, se impune a evidenția că, pentru situații de urgență, Cabinetul medical avea în dotare un aparat de urgență. Din discuțiile cu personalul medical a reieșit că în timpul programului de lucru, medicul examina orice urgență medico-chirurgicală și în

funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia la cabinetul medical, fie apela Serviciul Național Unic de Urgență 112 pentru transferul pacientului la cea mai apropiată Unitate de Primiri Urgențe (există încheiat un acord de colaborare instituțională între Inspectoratul de Poliție al Județului Călărași și Serviciul Județean de Ambulanță, având ca obiect asigurarea serviciilor medicale de urgență pentru persoanele custodiate de CRAP Călărași).

În anul 2018 două persoane private de libertate au fost prezentate la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Călărași, motivele fiind ingestia voluntară de șampon, respectiv investigații suplimentare în cazul unei persoane care prezenta leziuni traumatiche la încarcerare. Persoanele arestate preventiv au primit îngrijiri medicale în mod corespunzător și au efectuat investigații de specialitate. În cazul uneia dintre persoanele private de libertate s-a recomandat consult psihiatric, aceasta fiind internată ulterior la Spitalul-Penitenciar București-Jilava, secția Psihiatrie.

De asemenea, în termen de 72 de ore de la încarcerare, persoanele private de libertate erau prezentate în mod obligatoriu pentru consult pneumologic, în vederea depistării cazurilor de tuberculoză pulmonară.

În anul 2018, în urma examenului pneumologic, două persoane private de libertate au fost suspectate de tuberculoză pulmonară, diagnosticul fiind infirmat ulterior în urma analizelor de specialitate. Tot în anul 2018, a fost custodiată o persoană diagnostică cu hepatită cronică virală tip B. Aceasta a fost prezentată pentru consult de specialitate și a primit tratament hepatoprotector.

La data efectuării vizitei, CRAP Călărași nu avea în custodie persoane private de libertate diagnosticate cu boli transmisibile și nici persoane declarate consumatoare de droguri, aspect rezultat din verificarea fișelor medicale, în care potrivit dispozițiilor legale antecitate, se consemnează sub semnătura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri.

3. Asistența medicală pe timpul refuzului de hrană

Din verificarea Registrului privind evidența persoanelor private de libertate aflate în refuz de hrană, a rezultat faptul că în anul 2018, până la data vizitei, nu au existat cazuri de refuz de hrană.

4. *Leziuni traumatice*

Existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate.

În *Registrul privind evidența mărcilor traumatice*, în anul 2018 era înregistrată prezența semnelor de violență corporală (echimoze, escoriații, plăgi, hematom) în 4 cazuri. Acestea au fost consemnate în evidențele medicale și în notele privind constatarea și consemnarea mărcilor traumatice. Într-unul din cazuri a fost necesară prezentarea la Unitatea de Primiri Urgențe din cadrul Spitalului Județean de Urgență Călărași, pentru investigații suplimentare.

În cadrul discuțiilor purtate cu membrii echipei de vizitare, persoanele private de libertate au afirmat că nu au fost agresate de polițiști, iar leziunile traumatice au fost produse în urma conflictelor cu alte persoane sau prin autoagresiune în cazul unei persoane diagnosticată cu afecțiuni psihice. Au fost întreprinse demersurile legale, un exemplar al Notei privind constatarea și consemnarea mărcilor traumatice fiind trimis parchetului în termen legal.

Tot în anul 2018, un minor custodiat de centru, diagnosticat cu afecțiuni psihice s-a autoagresat, provocându-și multiple plăgi superficiale la nivelul membrelor superioare și gâtului. Persoana arestată preventiv a primit îngrijiri medicale la cabinetul medical, nefiind necesar transportul la spital. Ulterior medicul centrului a recomandat consult psihiatric de specialitate. **A fost prezentat pentru consultație de specialitate la o unitate medicală de profil din București, unde nu a putut fi consultat, motivul fiind că în unitatea respectivă nu există linie de gardă în specialitatea psihiatrie pediatrică.** A fost consultat ulterior într-o altă unitate medicală și a primit tratament de specialitate. În urma discuțiilor cu conducerea centrului și cu personalul medical, **echipei de vizită i-a fost adus la cunoștință faptul că au mai existat dificultăți cu privire la asigurarea consultațiilor în specialitatea psihiatrie infantilă.**

În anul 2018 nu au existat cazuri de heteroagresiuni între persoanele private de libertate și nici incidente între personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman și persoanele reținute aflate în custodia acestui centru. Nu au fost înregistrate decese și sinucideri.

f) Aspecte rezultate din întrevederile/discuțiile avute cu persoanele custodiate

La data vizitei în centru erau custodiate persoane de diferite vârste, sex, etnii etc. Din discuțiile purtate cu acestea a reieșit că în cadrul Centrului nu se făceau discriminări de tratamente bazate pe naționalitate, etnie, religie, sex, origine socială sau alte criterii.

Persoanele custodiate intervievate de către membrii MNP au declarat că relația cu cadrele era una pozitivă, precizând că acestea acordau atenție și reușeau să evite relațiile conflictuale dintre persoanele arestate, încurajau persoanele arestate să se ajute între ele și, chiar, contribuiau material dacă era nevoie pentru a susține persoanele arestate, în sensul că donau bani pentru medicamente, aduceau îmbrăcăminte celor mai nevoiași sau cartele de telefon.

De asemenea, persoanele intervievate au susținut că erau mulțumite de condițiile de cazare (spre ex.: apa caldă furnizată permanent, temperatura [căldura] în camere era corespunzătoare, lenjeria de pat se schimba săptămânal) și că hrana era bună (o primeau în ambalaje de unică folosință, la o temperatură adecvată servirii).

Cu privire la drepturile fundamentale referitoare la informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic, toate persoanele custodiate au declarat că acestea erau respectate, precizând că au fost văzute de medic la câteva ore de la arestare, au fost informate imediat după venirea în arest în legătură cu drepturile pe care le au, precum și că au avut acces la avocat (din oficiu sau ales).

Însă, unele persoane custodiate intervievate au sesizat echipei de vizită că nu au încredere că cererile formulate de acestea sunt înregistrate efectiv și date spre soluționare, persoanele custodiate afirmând că au impresia că cererile lor erau "distruse imediat" de personalul angajat al centrului care se ocupa cu preluarea cererilor persoanelor custodiate.

În legătură cu acest aspect, membrii MNP au reținut că, unele persoane private de libertate aveau o copie a documentelor semnate privind luarea la cunoștință a drepturilor și obligațiilor sau a cererilor formulate, iar altele nu.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Călărași

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Identificarea unor soluții astfel încât **camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor private de libertate să dispună de iluminat natural, de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial și să fie dotate cu grup sanitar propriu**, conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin O.M.A.I nr. 14/2018, având în vedere că la data vizitei, camerele de cazare nu erau prevăzute cu grup sanitar propriu, lumina naturală era deficitară în toate camerele din cauza faptului că acestea erau situate la subsol, pe de o parte, iar pe de altă parte, ferestrele erau protejate cu gradene din gratii metalice acoperite cu policarbonat transparent, ce împiedicau pătrunderea luminii naturale, camerele fiind întunecoase inclusiv în timpul zilei.

2. **Persoanele aflate în centrul de reținere și arestare preventivă să fie cazate, de regulă, în comun**”, conform art. 111 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, mai ales minorii și tinerii, motivat de faptul că la momentul vizitei în Camera 1, era cazată, de două zile, o singură persoană, în vârstă de 18 ani, deși existau și alte persoane tinere private de libertate și ar fi putut fi cazată cu una dintre acestea. **Detenția în singurătate poate fi considerată o metodă de tortură.**

3. **Lumina de veghe să fie funcțională în toate camerele de cazare.** La data efectuării vizitei în Camera 11, în care erau cazați minorii, lumina de veghe nu funcționa.

4. Actualizarea documentelor de informare afișate în camerele de cazare și la avizier, conform dispozițiilor legale, în vigoare.

5. Formularele tipizate pentru cereri și documentele (procesele verbale) privind luarea la cunoștință a drepturilor și obligațiilor, semnate de persoanele private de libertate, să fie autocopiative, astfel încât persoanele private de libertate să primească o copie a acestor documente în timp real (spre exemplu: la data informării lor privind drepturile și obligațiile ce le revin, sau la data formulării cererii sau la data ridicării acestora de către agentul supraveghetor).

6. Analizarea posibilității de încheiere a unui **protocol de colaborare cu o unitate medicală care să faciliteze accesul persoanelor arestate preventive minore la consultații medicale în specialitatea psihiatrie pediatrică.**

7. Respectarea interdicției de a fuma în spațiile închise, prevăzută de Legea nr. 15/2016 privind modificarea și completarea Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun.